

Resolusjon fra årsmøtet i Norges Bondelag 2010

Årsmøtet mener en ny melding til Stortinget om landbruks- og matpolitikk må ta på alvor de globale utfordringene knyttet til befolkningsvekst, klimaendringer og behov for økt produksjon av mat og fornybar energi. Vi har en rett og plikt til å produsere mat til egen befolkning. Derfor forventer vi at en ny stortingsmelding om landbruks- og matpolitikk skal gi framtidstro for landbruket. Den må være offensiv, konkret og sette klare og tydelige mål for å styrke norsk mat- og energiproduksjon.

Årsmøtet i Norges Bondelag vil understreke at norsk landbruk fortsatt vil:

- produsere matvare av høy kvalitet etter forbrukernes ønsker og behov
- gi et mangfoldig og variert kulturlandskap
- bidra til bosetting, sysselsetting og verdiskaping over hele landet
- være en del av klimaløsningen
- være viktig for matvareberedskapen

Årsmøtet i Norges Bondelag mener at matproduksjon fra norsk landbruk skal økes i takt med befolkningen. Matproduksjonen skal i hovedsak baseres på norsk areal, og i større grad ta utgangspunkt i lokale og nasjonale innsatsfaktorer. Sjølforsyningsgraden må økes.

For at dette skal være mulig må beiteressurser i hele landet tas i bruk. Tap pga rovdyr må reduseres kraftig. Årsmøtet i Norges Bondelaget forutsetter at målet om at norsk matproduksjon i hovedsak skal baseres på eget areal må legge føringer for en ny gjennomgang av rovdyrpolitikken.

Hovedpilarene i den norske modellen består av:

- Årlige jordbruksforhandlinger mellom stat og faglag
- Et sterkt samvirke og markedsordninger der produsentene har ansvaret for overproduksjon
- Et effektivt importvern
- Familiejordbruket og selveiende bønder
- Budsjetstøtte med distrikts- og strukturprofil

Årsmøtet i Norges Bondelag vil understreke at den norske modellen må ligge til grunn i en ny stortingsmelding om landbruks- og matpolitikk. For å opprettholde en effektiv norsk matproduksjon i hele landet må den norske modellen videreutvikles og styrkes. Dette forutsetter en fortsatt variert bruksstruktur. Maktforholdene i verdikjeden må ikke undergrave målsettingene i stortingsmeldinga.

For at norsk matproduksjon skal økes, og at det skal være produksjon i hele landet, må økonomien i landbruket styrkes. Inntektsnivået gjør det ikke lenger mulig med drift på mange gårdsbruk. Dagens inntektsmål med fokus på inntektsutvikling, har over tid vist seg ikke å være godt nok til at jordbruket framstår som konkurransedyktig i forhold til andre yrker.

Årsmøtet i Norges Bondelag mener at jordbruket skal ha arbeidsinntekt og velferdsnivå på linje med andre yrkesgrupper.

Landbruket er stadig i utvikling og det er et stort behov for investeringer i landbruket. Etterslepet er i dag stort. Investeringer i matproduksjon er investering i nasjonal infrastruktur og det må brukes statelige investeringsmidler utenom jordbruksavtalen. Det er inntekt fra produksjonen som i hovedsak skal gi grunnlaget for nyinvesteringer.

For å sikre framtidig økt produksjon må investeringsvirkemidlene styrkes vesentlig og videreutvikles slik at alle produksjoner og bruksstørrelser får tilgang til disse midlene. Dette innebærer at det må stilles til rådighet investeringsvirkemidler utenom rammen til jordbruksavtalen.

Årsmøtet i Norges Bondelag mener det videre må etableres en fondsordning med skattefordel der bønder kan sette av midler til framtidige investeringer. Avskrivningssatsene må reflektere levetida for investeringen.

For å øke matproduksjonen basert på lokale og nasjonale innsatsfaktorer må alt dyrka areal være i drift. I dag er det reduksjon i jordbruksarealet. Nedbygging av matjorda må stoppes.

Årsmøtet i Norges Bondelag mener meldinga må legge opp til en strengere jordvernpolitikk enn i dag. Det må settes mål om at det skal være minst like mye fulldyrket jord i drift pr. innbygger i fremtiden som i dag. De mest verdifulle jordbruksarealene må gis et ekstra vern. Myndighet over jordloven må tilbakeføres til fylkesmann.

Omfanget av leiejord er stort og økende. Årsmøtet i Norges Bondelag mener at landbruksmeldinga må utrede utfordringene knyttet til leiejordproblematikken.

Mat og energi er fundamentale ressurser i ett hvert samfunn. Endringer i klima og fall i oljeproduksjon vil få konsekvenser for global matproduksjon og prisnivå. Norsk landbruk må være i forkant for å tilpasses endringer i klima og tilgang til fossil energi.

Årsmøtet i Norges Bondelag mener at landbruket må tilpasses endringer i klima for å kunne øke matproduksjon i tillegg til å redusere utslipp. Det er derfor nødvendig at det utarbeides en nasjonal strategi og at norske gårdbruk skal være uavhengig av fossil energi innen 2030. Dette vil innebære produksjon av biogass på gårdsbruk og utvikling av andre generasjons biodrivstoff basert på norsk trefiber.

Regjeringen må legge til rette for at produksjon av fornybar energi får konkurransedyktige rammebetingelser.

Mineralgjødsel er trolig en av de teknologiske endringene i moderne landbruk som isolert sett har gitt størst avlingsøkning og mattilgang. Lett tilgjengelig fosforressurser er knappe og dette vil kunne føre til økte priser på mat i fremtiden.

Årsmøtet i Norges Bondelag mener at jordbruket i større grad enn i dag kan resirkulere næringsstoffene i kretsløpet gjennom produkter som for eksempel biorest, kompost og kjøttbeinmjøl. Det forutsettes at dette må skje innenfor rammen av trygg matproduksjon.

Rekruttering til landbruksutdanning på alle nivå har de senere år vært altfor lav og er en trussel for landbruket som kompetansenæring. Ny teknologi, nye krav og tilpassning tilknyttet klima og energi gjør at bonden, og samfunnet ellers har et økende behov for, kunnskap og kompetanse.

Årsmøtet i Norges Bondelag mener det må utvikles en nasjonal strategi for å styrke rekrutteringen. Satsing landbruksrettet utdanning på alle nivå må ligge i strategien.

Det må stilles krav til kompetanse for utøvere i landbruksnæringa.

Landbruket står ovenfor store utfordringer knyttet til klimatilpassing, behov for økt produksjon av mat og energi. Dette øker behovet for forskning og utvikling.

Regjeringen må satse på målrettet forskning for at landbruket skal kunne øke mat- og energiproduksjon.

Næringsutvikling i landbruket bidrar til økt verdiskapning både for enkeltbønder og i lokalsamfunn. Det er viktig at satsing på næringsutvikling ikke blir betraktet isolert fra den øvrige matproduksjonen i hele landet, men som en del av helheten. For å bygge Norge som en sterkere matnasjon og fremme næringsutvikling er det behov for økt samhandling på flere politikkområder.

Årsmøtet i Norges Bondelag vil understreke at fundamentet for annen næringsutvikling i landbruket er matproduksjon. Videre i arbeidet med næringsutvikling må en fokusere på hele verdikjeden, fra produsent til forbruker. Det må også stimuleres til regional matkultur og lokale mattradisjoner.

Det råder stor usikkerhet om helse- og miljøvirkningene av GMO. Problemene med å hindre sammenblanding mellom genmodifisert og ikke-genmodifisert mat og fôr har vist seg å være svært store.

Årsmøtet i Norges Bondelag mener at Norge fortsatt skal ha nulltoleranse for bruk av genmodifisert mat og fôr.

Landbruket er en langsiktig næring og har behov for forutsigbare rammebetingelser. Det er viktig at den kommende stortingsmeldingen har et langsiktig perspektiv.

Regjeringa må anerkjenne bondens og landbrukets multifunksjonelle rolle i det norske samfunnet.

Årsmøtet i Norges Bondelag har store forventninger til en ny stortingsmelding og ser fram til videre samarbeid!